

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2014. gada 1. jūlijā*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Valsts atbalsta shēma, kurā paredzēts piešķirt tirgojamus zaļos sertifikātus par iekārtām, kas ražo elektroenerģiju no atjaunojamajiem energoresursiem — Elektroenerģijas piegādātāju un atsevišķu lietotāju pienākums katru gadu kompetentajai iestādei iesniegt noteiktu kvotu zaļo sertifikātu — Atteikums piešķirt zaļos sertifikātus ražošanas iekārtām, kuras atrodas ārpus attiecīgās dalībvalsts — Direktīva 2009/28/EK — 2. panta otrās daļas k) punkts un 3. panta 3. punkts — Preču brīva aprīte — LESD 34. pants

Lieta C-573/12

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *förvaltningsrätten i Linköping* (Zviedrija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2012. gada 4. decembrī un kas Tiesā reģistrēts 2012. gada 6. decembrī, tiesvedībā

Ålands Vindkraft AB

pret

Energimyndigheten.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], priekšsēdētāja vietnieks K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], palātu priekšsēdētāji A. Ticano [*A. Tizzano*], L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], M. Safjans [*M. Safjan*] un K.G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*], tiesneši E. Levits, A. O'Kifs [*A. Ó Caoimh*], A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], K. Toadere [*C. Toader*], D. Švābi [*D. Šváby*], M. Bergere [*M. Berger*], A. Prehala [*A. Prechal*] (referente) un E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*],

ģenerālvokāts Ī. Bots [*Y. Bot*],

sekretāre S. Stremholma [*C. Strömholm*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2013. gada 5. novembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Ålands Vindkraft AB* vārdā – *F. Distefano*, *avvocatessa*,

— *Energimyndigheten* vārdā – *E. Brandsma* un *J. Johansson*, pārstāvji, kuriem palīdz *K. Forsbacka*, *advokat*,

* Tiesvedības valoda – zviedru.

- Zviedrijas valdības vārdā – *A. Falk, C. Meyer-Seitz, C. Stege, U. Persson* un *S. Johannesson*, pārstāves,
 - Vācijas valdības vārdā – *T. Henze* un *K. Petersen*, pārstāvji,
 - Nīderlandes valdības vārdā – *M. de Ree* un *M. Bulterman*, pārstāves,
 - Norvēģijas valdības vārdā – *M. Emberland* un *B. Gabrielsen*, pārstāvji,
 - Eiropas Komisijas vārdā – *K. Herrmann* un *E. Kružíková*, kā arī *J. Enegren*, pārstāvji,
- noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2014. gada 28. janvāra tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīvas 2009/28/EK par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu un ar ko groza un sekojoši atceļ Direktīvas 2001/77/EK un 2003/30/EK (OV L 140, 16. lpp.) 2. panta otrās daļas k) punkta un 3. panta 3. punkta, kā arī LESD 34. panta interpretāciju.
- 2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp *Ålands Vindkraft AB* (turpmāk tekstā – “*Ålands Vindkraft*”) un *Energimyndigheten* (Enerģijas aģentūra) par šīs pēdējās atteikumu elektroenerģijas sertifikātu iegūšanai apstiprināt *Ålands Vindkraft* izmantoto vēja enerģijas parku, kas atrodas Somijā.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Direktīva 2009/28 stājās spēkā 2009. gada 25. jūnijā un bija jātransponē valsts tiesībās, vēlākais, līdz 2010. gada 5. decembrim. Ar šo direktīvu no 2012. gada 1. janvāra tika atcelta Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 27. septembra Direktīva 2001/77/EK par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektrības tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus (OV L 283, 33. lpp.).
- 4 Direktīvas 2009/28 preambulas 1., 15., 25., 52. un 56. apsvērumā ir noteikts:
“(1) Eiropas enerģijas patēriņa kontrole un samazināšana un jautājums par intensīvāku atjaunojamo energoresursu izmantošanu, kā arī enerģijas taupīšana un lielāka energoefektivitāte ieņem būtisku vietu to pasākumu kopumā, kuri jāveic, lai samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas un izpildītu Kioto protokola prasības, kas pievienots Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējai konvencijai par klimata pārmaiņām, kā arī lai īstenotu Kopienas un starptautiskās saistības arī pēc 2012. gada. Šiem faktoriem ir liela nozīme arī energoapgādes drošības un tehnoloģiju attīstības un inovācijas veicināšanā, kā arī nodarbinātības iespēju un reģionālās attīstības nodrošināšanā, jo īpaši lauku apvidos un izolētos apvidos.

[..]

- (15) Dalībvalstu sākotnējie apstākļi, atjaunojamo energoresursu potenciāls un enerģijas bilance ir atšķirīga. Tādēļ Kopienas 20 % mērķis jāpārveido par individuāliem mērķiem katrai dalībvalstij, pienācīgi ievērojot taisnīgu un atbilstīgu mērķa noteikšanu, ņemot vērā dažādos dalībvalstu

sākotnējos apstākļus un potenciālu, arī pašreizējo atjaunojamo energoresursu īpatsvaru un enerģijas piegādes struktūru. Lai to panāktu, kopējais palielinājuma apjoms, kas noteikts atjaunojamo energoresursu izmantošanai, būtu jāsadala starp dalībvalstīm, pamatojoties uz vienlīdzīgu tādu īpatsvara palielinājumu katrā dalībvalstī, kas novērtēts atbilstīgi to [iekšzemes kopproduktam (IKP)], noteikts, lai atspoguļotu valstu sākotnējos apstākļus, un aprēķināts, ņemot vērā bruto enerģijas galapatēriņu un dalībvalstu iepriekš veiktos pasākumus attiecībā uz tādas enerģijas izmantošanu, kas iegūta no atjaunojamajiem energoresursiem.

[..]

(25) Dalībvalstīm ir atšķirīgs atjaunojamo energoresursu potenciāls, un tās izmanto dažādas atbalsta shēmas atjaunojamo energoresursu atbalstam valsts mērogā. Lielākā daļa dalībvalstu piemēro atbalsta shēmas, ar kurām nodrošina priekšrocības vienīgi tai enerģijai no atjaunojamajiem energoresursiem, ko ražo to teritorijā. Lai valsts atbalsta shēmas pareizi darbotos, ir būtiski, lai dalībvalstis varētu kontrolēt savu valsts atbalsta shēmu ietekmi un izmaksas atbilstīgi savam atšķirīgajam potenciālam. Svarīgs līdzeklis, kā panākt šajā direktīvā noteikto mērķi, ir nodrošināt valsts atbalsta shēmu pareizu darbību atbilstīgi Direktīvai [2001/77], lai tādējādi saglabātu ieguldītāju uzticību un dotu iespēju dalībvalstīm izstrādāt efektīvus valsts pasākumus mērķu sasniegšanai. Šīs direktīvas mērķis ir veicināt pārrobežu atbalstu atjaunojamajiem energoresursiem, neietekmējot valstu atbalsta shēmas. Ar to ievieš neobligātus dalībvalstu sadarbības mehānismus, kas dod iespēju dalībvalstīm vienoties par pakāpi, kādā viena dalībvalsts atbalsta enerģijas ražošanu citā dalībvalstī, un par pakāpi, kādā enerģijas ražošana no atjaunojamajiem energoresursiem būtu jāskaita vai nu vienas, vai otras dalībvalsts valsts vispārējos mērķos. Lai nodrošinātu mērķu sasniegšanai paredzēto abu pasākumu, tas ir, valstu atbalsta shēmu un sadarbības mehānismu, efektivitāti, ir būtiski, lai dalībvalstis varētu noteikt, vai un cik lielā mērā to valsts atbalsta shēmas attiecas uz enerģijas ražošanu no atjaunojamajiem energoresursiem citās dalībvalstīs, un varētu vienoties par to, piemērojot šajā direktīvā noteiktos sadarbības mehānismus.

[..]

(52) Vienīgā funkcija izcelsmes apliecinājumiem, kas izdoti, piemērojot šo direktīvu, ir pierādīt tiešajiem patērētājiem, ka dotā elektroenerģijas daļa vai daudzums ir ražots no atjaunojamajiem energoresursiem. Izcelsmes apliecinājumu var nodot no viena turētāja citam neatkarīgi no enerģijas, uz kuru tas attiecas. Tomēr, lai nodrošinātu to, ka elektroenerģijas vienība, kas iegūta no atjaunojamajiem energoresursiem, var tikt piegādāta patērētājam tikai vienreiz, būtu jānovērš divkārsa izcelsmes apliecinājumu uzskaitē un piegāde. Atjaunojamā enerģija, kuras izcelsmes apliecinājumu ražotājs pārdevis atsevišķi, nevarētu tikt piegādāta vai pārdota tiešajam patērētājam kā enerģija no atjaunojamajiem energoresursiem. Svarīgi nošķirt zaļās apliecības, ko lieto atbalsta shēmās, no izcelsmes apliecinājumiem.

[..]

(56) Izcelsmes apliecinājumi paši par sevi nedod tiesības gūt labumu no valsts atbalsta shēmām.”

5 Saskaņā ar šīs direktīvas 1. pantu “Priekšmets un darbības joma”:

“Ar šo direktīvu izveido vienotu sistēmu no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas izmantošanas veicināšanai. Tajā paredz valstu obligātos mērķus no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas kopējā īpatsvara sasniegšanai elektroenerģijas bruto galapatēriņā [..]. Tajā ir izklāstīti noteikumi par statistisko pārdali dalībvalstu starpā, par kopīgiem dalībvalstu un trešo valstu projektiem, izcelsmes apliecinājumiem, administratīvajām procedūrām, informāciju un mācībām, kā arī no atjaunojamajiem energoresursiem saražotās enerģijas piekļuvi elektrotīkliem. [..]”

6 Šīs direktīvas 2. panta otrās daļas j)–l) punktā ir ietvertas šādas definīcijas:

“[..]

- j) “izcelsmes apliecinājums” ir elektroniska formāta dokuments, ko izmanto vienīgi kā pierādījumu tiešajam patērētājam, ka attiecīgā enerģijas daļa vai daudzums ir ražots, izmantojot atjaunojamus energoresursus saskaņā ar [Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 26. jūnija] Direktīvas 2003/54/EK [par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un par Direktīvas 96/92/EK atcelšanu (OV L 176, 37. lpp.)] 3. panta 6. punkta prasībām;
- k) “atbalsta shēma” ir jebkāds instruments, shēma vai mehānisms, ko piemēro dalībvalsts vai dalībvalstu grupa un kas veicina no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas izmantošanu, samazinot enerģijas izmaksas, palielinot tās pārdošanas cenu vai šādas enerģijas iegādes apjomu, izmantojot atjaunojamās energoresursiem saražotas enerģijas izmantošanas pienākumu vai citādi; tā ietver atbalstu ieguldījumu veidā, atbrīvojumu no nodokļiem vai nodokļu samazināšanu, nodokļu atmaksu, atbalsta shēmas, kas paredz pienākumu izmantot atjaunojamo enerģiju, arī shēmas, kurās izmanto “zaļos sertifikātus”, kā arī tiešās cenu atbalsta shēmas, tostarp valsts regulētus tarifa maksājumus un prēmiju maksājumus, bet neaprobežojoties ar tiem;
- l) “atjaunojamās enerģijas izmantošanas pienākums” ir valsts atbalsta shēma, kurā enerģijas ražotājiem pieprasīts ražot attiecīgu no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas daudzumu, kurā enerģijas piegādātājiem pieprasīts piegādēt ietvert attiecīgu no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas daudzumu, vai pieprasīts enerģijas patērētājiem izmantot attiecīgu no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas daudzumu. Tas ietver arī shēmas, saskaņā ar kurām šādas prasības var izpildīt, izmantojot zaļos sertifikātus”.

7 Direktīvas 2009/28 3. panta 1.–3. punktā ir noteikts:

“1. Katra dalībvalsts nodrošina, ka no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas īpatsvars, kas aprēķināts saskaņā ar 5. līdz 11. pantu, 2020. gada enerģijas bruto galapatēriņā vismaz atbilst tās vispārējam valsts mērķim minētajā gadā attiecībā uz enerģijas īpatsvaru, kas saražota no atjaunojamajiem energoresursiem, kā norādīts I pielikuma A daļas tabulas trešajā ailē. Šie obligātie vispārējie valsts mērķi atbilst mērķim, kas paredz, ka 2020. gadā Kopienas galīgajā enerģijas bruto patēriņā no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas īpatsvars veido vismaz 20 %. [..]

2. Dalībvalstis veic pienācīgi izstrādātus pasākumus, lai nodrošinātu, ka no atjaunojamajiem energoresursiem saražotās enerģijas īpatsvars ir vienāds vai lielāks par to, kas norādīts I pielikuma B daļas indikatīvajā līknē.

3. Lai izpildītu šā panta 1. un 2. punktā noteiktos mērķus, dalībvalstis drīkst īstenot arī šādus pasākumus:

- a) atbalsta shēmas;
- b) dažādu dalībvalstu un trešo valstu sadarbības pasākumus, lai sasniegtu to vispārējos mērķus saskaņā ar 5. līdz 11. pantu.

Neskarot [LESD 107]. un [108]. pantu, dalībvalstīm ir tiesības pieņemt lēmumus saskaņā ar šīs direktīvas 5. līdz 11. pantu par to, cik lielā mērā tās atbalsta enerģiju, ko no atjaunojamajiem energoresursiem ražo citās dalībvalstīs.”

8 Šīs direktīvas 5. panta 1. un 3. punktā ir noteikts:

“1 Bruto no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas patēriņu katrā dalībvalstī aprēķina kā turpmāk minēto rādītāju summu:

a) no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas elektroenerģijas bruto galapatēriņš;

[..]

3. Šā panta 1. punkta a) apakšpunktā bruto no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas elektroenerģijas patēriņš ir dalībvalstī no atjaunojamajiem energoresursiem ražotās elektroenerģijas daudzums [..].”

9 Minētās direktīvas 11. panta “Kopīgas atbalsta shēmas” 1. punktā ir noteikts:

“Neskarot saskaņā ar 3. pantu noteiktās dalībvalstu saistības, divas vai vairākas dalībvalstis, pamatojoties uz brīvprātības principu, var nolemt apvienot vai daļēji koordinēt to valsts atbalsta shēmas. Šādos gadījumos noteiktu enerģijas daudzumu, kas vienas iesaistītās dalībvalsts teritorijā ražots no atjaunojamajiem energoresursiem, var ņemt vērā citas iesaistītās dalībvalsts valsts vispārējā mērķī, ja attiecīgās dalībvalstis:

a) saskaņā ar 6. pantu statistiski nodod no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas konkrētus daudzumus no vienas dalībvalsts citai vai

b) izstrādā sadales noteikumu, par ko vienojas iesaistītās dalībvalstis un ar kuru no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas daudzumus sadala iesaistītajām dalībvalstīm. Par šādu noteikumu jāpaziņo Komisijai ne vēlāk kā trīs mēnešus pēc pirmā gada beigām, kad tas stājas spēkā.”

10 Šīs pašas direktīvas 15. pantā par izcelsmes apliecinājumiem noteikts tostarp:

“1. Lai galapatērētājiem pierādītu no atjaunojamajiem energoresursiem saražotās enerģijas daļu vai daudzumu enerģijas piegādātāja kopējā enerģijas piegādes struktūrā, saskaņā ar Direktīvas [2003/54] 3. panta 6. punktu dalībvalstis nodrošina, ka no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas elektroenerģijas izcelsmi var apliecināt šīs direktīvas nozīmē ar objektīviem, pārredzamiem un nediskriminējošiem kritērijiem.

2. [..]

Izcelsmes apliecinājums neietekmē dalībvalsts pienākumu ievērot 3. pantu. Izcelsmes apliecinājumu nodošana citiem, vienalga, atsevišķi vai līdz ar fizisku enerģijas pārsūtīšanu, nekādi neiespaido dalībvalstu lēmumu izmantot statistiskus pārnesumus, kopprojektus vai kopīgas atbalsta shēmas mērķu sasniegšanā vai galīgā bruto patēriņa no atjaunojamajiem energoresursiem ražotās enerģijas aprēķinos saskaņā ar 5. pantu.

[..]

9. Dalībvalstis atzīst citu dalībvalstu izsniegtos izcelsmes apliecinājumus saskaņā ar šo direktīvu vienīgi kā 1. punktā un 6. punkta a) līdz f) apakšpunktā minēto elementu pierādījumu. [..]

[..]”

Zviedrijas tiesības

- 11 Elektroenerģijas sertifikātu sistēma tika izveidota ar Likumu (2003:113) par elektroenerģijas sertifikātiem (*lagen (2003:113) om elcertifikat*, turpmāk tekstā – “2003. gada likums”). Runa ir par valsts atbalsta shēmu no atjaunojamiem enerģijas avotiem iegūtas elektroenerģijas (turpmāk tekstā – “zaļā elektroenerģija”) ražošanai. Šis likums no 2012. gada 1. janvāra tika aizstāts ar Likumu (2011:1200) par elektroenerģijas sertifikātiem (*lagen (2011:1200) om elcertifikat*, turpmāk tekstā – “2011. gada likums”), lai it īpaši nodrošinātu Direktīvas 2009/28 transponēšanu.
- 12 Saskaņā ar 2011. gada likumu apstiprinātajiem ražotājiem tiek piešķirts viens elektroenerģijas sertifikāts par katras zaļās elektroenerģijas megavattstundas (MWh) saražošanu. Iesniedzējtiesa norāda, ka, lai arī šāda ierobežojuma *expressis verbis* nav 2011. gada likuma tekstā, no šī un 2003. gada likuma sagatavojošajiem dokumentiem izriet, ka zaļos sertifikātus var piešķirt tikai tām zaļās elektroenerģijas ražošanas iekārtām, kas atrodas Zviedrijas teritorijā. Savukārt to piešķiršana ārpus Zviedrijas teritorijas esošajām iekārtām nav iespējama.
- 13 Lai gan 2011. gada likumā nav paredzēts, ka, iegādājoties elektroenerģijas sertifikātus, attiecīgi jāiegādājas elektroenerģija, šis likums neizslēdz šāda grupēta pirkuma iespēju.
- 14 Elektroenerģijas sertifikātus pārdod brīvas konkurences tirgū, kurā cenu nosaka savstarpējā piedāvājuma un pieprasījuma mijiedarbība.
- 15 Pieprasījumu pēc elektroenerģijas sertifikātiem rada tas, elektroenerģijas piegādātājiem un atsevišķiem elektroenerģijas lietotājiem ir pienākums turēt un katra gada 1. aprīlī atdot valstij noteiktu sertifikātu kvotu, kas atbilst daļai no to kopējā elektroenerģijas piegāžu vai patēriņa apjoma iepriekšējā gadā.
- 16 Saskaņā ar 2011. gada likuma 42. nodaļas 1. pantu:
“Kvotas izpildes pienākums ir:
 - 1) elektroenerģijas piegādātājiem;
 - 2) elektroenerģijas lietotājiem, kuri izmanto pašu saražoto elektroenerģiju, ja izmantotais daudzums pārsniedz 60 MWh atsauces gadā iekārtā, kuras uzstādītā jauda pārsniedz 50 [kilovatus (kW)];
 - 3) elektroenerģijas lietotājiem, ciktāl tie ir izmantojuši ievestu vai Ziemeļvalstu elektroenerģijas biržā iegādātu elektroenerģiju, un
 - 4) reģistrētiem elektroietilpīgiem uzņēmumiem.”
- 17 Elektroenerģijas sertifikātu kvota, kas noteikta atkarībā no Zviedrijas Karalistes sasniedzamā zaļās elektroenerģijas saražošanas mērķa, mainās atkarībā no attiecīgā laikposma. 2010.–2012. gadā tā bija noteikta 0,179.
- 18 Elektroenerģijas sertifikātu iegādes cenu piegādātājs pārliedz uz patērētāju.
- 19 No pamatlīdzes dalībnieku apsvērumiem, kādi tie pārņemti lēmumā par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, izriet arī, ka, ja attiecīgie elektroenerģijas piegādātāji un elektroenerģijas lietotāji paredzētajā datumā nevar atdot prasīto elektroenerģijas sertifikātu skaitu, tiem jāmaksā naudas summa. Savos Tiesai sniegtajos rakstveida apsvērumos Zviedrijas valdība atsauca arī uz pienākumu maksāt šādu nodevu, ko tā kvalificē kā “īpašu” (turpmāk tekstā – “īpaša nodeva”).

20 Turklāt nav strīda, ka, nepastāvot atbilstoši Direktīvas 2009/28 11. pantam noslēgtam starptautiskam nolīgumam, kvotas izpildes pienākums var tikt izpildīts vienīgi ar atbilstoši 2011. gada likumam izsniegtu elektroenerģijas sertifikātu palīdzību.

21 Šajā ziņā 2011. gada likuma 1. nodaļas 5. pantā noteikts:

“Elektroenerģijas sertifikāti, kuri ir izsniegti atjaunojamās elektroenerģijas ražošanai citā valstī, var tikt izmantoti, lai izpildītu kvotu izpildes pienākumu saskaņā ar šo likumu, ja Zviedrijas elektroenerģijas sertifikātu sistēma ir saskaņota ar elektroenerģijas sertifikātu sistēmu šajā citā valstī, noslēdzot starptautisku nolīgumu.”

22 2011. gada 29. jūnijā Zviedrijas Karaliste šādu nolīgumu noslēdza ar Norvēģijas Karalisti. Savukārt šāds nolīgums nepastāv starp Zviedrijas Karalisti un Somijas Republiku.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

23 2009. gada 30. novembrī *Ålands Vindkraft* vērsās kompetentajā Zviedrijas iestādē, lūdzot apstiprināt tās *Oskar* vēja enerģijas parku, kas atrodas Somijā, Ålandu salu arhipelāgā, lai tam varētu piešķirt elektroenerģijas sertifikātus.

24 *Energimyndigheten* ar 2010. gada 9. jūnija lēmumu šo lūgumu noraidīja, pamatojot, ka vienīgi tādas zaļās elektroenerģijas ražošanas iekārtas, kas atrodas Zviedrijā, var tikt apstiprinātas elektroenerģijas sertifikātu piešķiršanas mērķiem.

25 *Ålands Vindkraft* vērsās *Förvaltningsrätten i Linköping* [Linčēpingas Administratīvajā tiesā], lūdzot atcelt šo lēmumu un apmierināt tās lūgumu par apstiprināšanu. Tā apgalvo it īpaši, ka ir pārkāpts LESD 34. pants, un šajā sakarā apgalvo, ka elektroenerģijas sertifikātu kvotas – kas aplūkotajā laikposmā bija noteikta 0,179 – rezultātā aptuveni 18 % no Zviedrijas tirgus patērētāju elektroenerģijas vajadzībām apmierina Zviedrijas teritorijā esošie zaļās elektroenerģijas ražotāji, kaitējot elektroenerģijas importam no citām dalībvalstīm. Šāds šķērslis tirdzniecībai nevar tikt pamatots ar vides aizsardzības apsvērumiem it īpaši tāpēc, ka zaļās elektroenerģijas patēriņu Zviedrijā tāpat sekmētu elektroenerģijas sertifikātu piešķiršana zaļajai elektroenerģijai, kas tiek patērēta Zviedrijā, bet saražota citās dalībvalstīs.

26 *Förvaltningsrätten i Linköping* vispirms uzsver, ka, lai gan attiecīgais lēmums tika pieņemts, piemērojot 2003. gada likumu, saskaņā ar Zviedrijas tiesībām strīds pamatlietā ir jāatrisina atbilstoši likumam, kas ir spēkā laikā, kad lieta tiek izskatīta tiesā, proti, šajā gadījumā – atbilstoši 2011. gada likumam. Turklāt ar šo pēdējo pamatlietas problemātikai piemērojamie noteikumi tika mainīti tikai pavisam nedaudz.

27 Šī tiesa uzskata, ka vispirms jānosaka, vai pamatlietā aplūkotā elektroenerģijas sertifikātu sistēma ir atbalsta shēma, uz kuru attiecas Direktīvas 2009/28 2. panta otrās daļas k) punkts un 3. panta 3. punkts, it īpaši, ja tā sekmē zaļās elektroenerģijas ražošanu, savukārt minētajās tiesību normās ir atsauce uz tās lietošanu vai patēriņu. Ja tas tā ir, jānosaka turklāt, vai šī sistēma ar minēto direktīvu ir atļauta, lai gan tajā no tās piemērošanas jomas ir izslēgtas iekārtas, kas ražo zaļo elektroenerģiju citās dalībvalstīs.

28 Turpinājumā šī pati tiesa norāda, pirmkārt, ka ar šo shēmu Zviedrijas zaļās elektroenerģijas ražotājiem tiek radītas tiešas ekonomiskas priekšrocības, salīdzinot ar citu dalībvalstu ražotājiem. Otrkārt, tā atzīmē, ka, lai gan 2011. gada likums formāli nesasaista elektroenerģijas sertifikātu tirdzniecību un attiecīgās elektroenerģijas tirdzniecību, ar šo tiesisko regulējumu var netieši tikt sekmēta valstī ražotās elektroenerģijas pārdošana, kas ir pamudinājums piegādātājiem iegādāties elektroenerģiju no šīs valsts ražotājiem, jo šie pēdējie var arī sagādāt sertifikātus, kuri piegādātājiem ir vajadzīgi to kvotas izpildes pienākuma izpildei.

- 29 Pieņemot, ka šis tiesiskais regulējums veido pasākumu ar importa kvantitatīvam ierobežojumam līdzvērtīgu iedarbību LESD 34. panta izpratnē, būtu attiecīgi jāpārlicinās par to, vai šajā gadījumā šo pasākumu var pamatot ar vides aizsardzību saistīti primāri vispārējo interešu apsvērumi.
- 30 Šajā kontekstā *Förvaltningsrätten i Linköping* tostarp šaubās, vai, iespējams, varētu būt nozīme spriedumam *PreussenElektra* (C-379/98, EU:C:2001:160), jo, pirmkārt, atšķirībā no Vācijas atbalsta shēmas lietā, kurā tika pasludināts šis minētais spriedums, Zviedrijas elektroenerģijas sertifikātu sistēma elektroenerģijas piegādātājiem formāli neuzliek nekādu pienākumu iegādāties elektroenerģiju no šīs valsts ražotājiem un, otrkārt, kopš minētā sprieduma pasludināšanas Savienības tiesībās notikušas dažādas izmaiņas, kas saistītas it īpaši ar Direktīvas 2001/77 un 2009/28 pieņemšanu.
- 31 Visbeidzot, šai tiesai ir šaubas, vai, ņemot vērā it īpaši tiesiskās noteiktības principu, ārpus Zviedrijas teritorijas saražotās zaļās elektroenerģijas izslēgšanai no atbalsta shēmas pamatlietā piemērošanas jomas nebija jābūt *expressis verbis* paredzētai 2011. gada likumā.
- 32 Šādos apstākļos *Förvaltningsrätten i Linköping* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Zviedrijas elektroenerģijas sertifikātu sistēma ir valsts atbalsta shēma, kuras ietvaros elektroenerģijas piegādātājiem un atsevišķiem elektroenerģijas lietotājiem šajā dalībvalstī ir jāiegādājas elektroenerģijas sertifikāti, kuri atbilst noteiktai to pārdošanas vai patēriņa daļai, nepastāvot skaidri izteiktai prasībai, ka elektroenerģija ir jāiegādājas no tā paša avota. Elektroenerģijas sertifikātus piešķir Zviedrijas valsts, un tie ir pierādījums tam, ka ir saražots noteikts daudzums elektroenerģijas no atjaunojamajiem energoresursiem. [Zaļās] elektroenerģijas ražotāji, pārdodot šos elektroenerģijas sertifikātus, saņem papildu ieņēmumus papildus peļņai no elektroenerģijas ražošanas. Vai 2. panta [otrās daļas] k) punkts un 3. panta 3. punkts [Direktīvā 2009/28] ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem tiek atļauts dalībvalstij piemērot tādu valsts atbalsta shēmu kā iepriekš minētā, kuru var izmantot tikai tie ražotāji, kuri atrodas attiecīgās valsts teritorijā, un kuras rezultātā šiem ražotājiem ir ekonomiskas priekšrocības salīdzinājumā ar ražotājiem, kuriem nevar tikt piešķirti elektroenerģijas sertifikāti?
- 2) Vai, ņemot vērā LESD 34. panta noteikumus, tādu shēmu kā pirmajā jautājumā aprakstītā var uzskatīt par importu ierobežojošu kvantitatīvu pasākumu vai pasākumu ar līdzvērtīgu iedarbību?
- 3) Ja atbilde uz otro jautājumu ir apstiprinoša, vai šāda shēma var būt saderīga ar LESD 34. pantu, ja tās mērķis ir veicināt [zaļās] elektroenerģijas ražošanu?
- 4) Kā atbildi uz iepriekš minētajiem jautājumiem ietekmē tas, ka atbalsta shēmas piemērošanas jomas ierobežojums, to attiecinot tikai uz iekšzemes ražotājiem, nav skaidri noteikts valsts tiesību aktos?”

Tiesvedība Tiesā

- 33 Ar procesuālajiem rakstiem, kas iesniegti Tiesas kancelejā attiecīgi 2014. gada 5. un 6. februārī, kā arī 14. martā, Eiropas Parlaments, Eiropas Savienības Padome un Zviedrijas Karaliste lūdz atkārtoti sākt procesa mutvārdu daļu.
- 34 Šo lūgumu pamatojumam tie būtībā norāda, ka pēc tam, kad tika nolasīti ģenerālvokāta secinājumi, kuros viņš Tiesai ierosina nopriest, ka Direktīvas 2009/28 3. panta 3. punkts ir spēkā neesošs, un tiktāl, ciktāl ar to Tiesa var tikt pamudināta lietu drīzāk izspriest, pamatojoties uz argumentāciju par šīs tiesību normas spēkā neesamību, nevis tās interpretāciju, ko ieinteresētās personas nav varējušas apspriest, būtu tām jāļauj izvirzīt savus argumentus par to.

- 35 Atbilstoši Reglamenta 83. pantam Tiesa, uzklausījusi ģenerālvokātu, var izdot rīkojumu par tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu sākšanu, it īpaši, ja tā uzskata, ka tā nav pietiekami informēta, vai ja kāds lietas dalībnieks pēc šīs daļas pabeigšanas iesniedz ziņas par jaunu faktu, kam var būt izšķiroša ietekme uz Tiesas nolēmumu, vai arī ja lieta ir jāizskata, pamatojoties uz argumentu, kuru lietas dalībnieki vai Eiropas Savienības Tiesas statūtu 23. pantā minētās ieinteresētās personas nav apsprieduši.
- 36 Šajā gadījumā Tiesa, uzklausījusi ģenerālvokātu, uzskata, ka tās rīcībā ir visa lietas izspriešanai nepieciešamā informācija. Tā norāda turklāt, ka lieta nav jāizspriež, pamatojoties uz argumentu par Direktīvas 2009/28 spēkā esamību, kuru Tiesas statūtu 23. pantā minētās ieinteresētās personas nav varējušas apspriest.
- 37 Šādos apstākļos nav jāizdod rīkojums par tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu sākšanu.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 38 Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2009/28 2. panta otrās daļas k) punkts un 3. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem dalībvalstij tiek ļauts izveidot tādu atbalsta shēmu kā pamatlietā, kurā paredzēta tirgojamu sertifikātu piešķiršana zaļās elektroenerģijas ražotājiem vienīgi par šīs valsts teritorijā saražoto zaļo elektroenerģiju un ar kuru elektroenerģijas piegādātājiem un atsevišķiem lietotājiem ir uzlikts pienākums katru gadu kompetentajai iestādei iesniegt noteiktu skaitu šādu sertifikātu, kas atbilst daļai no to kopējā elektroenerģijas piegāžu vai patēriņa apjoma.
- 39 Pirmām kārtām, jāpārbauda, vai tāda zaļās elektroenerģijas atbalsta shēma kā pamatlietā ir “atbalsta shēma” Direktīvas 2009/28 2. panta otrās daļas k) punkta un 3. panta 3. punkta izpratnē.
- 40 Šajā ziņā uzreiz jānorāda, ka no minētās direktīvas preambulas 25. apsvēruma izriet, ka Savienības likumdevējs ir uzskatījis, ka svarīgs līdzeklis, kā panākt šajā direktīvā noteikto mērķi, ir nodrošināt Direktīvā 2001/77 paredzēto valsts atbalsta shēmu pareizu darbību.
- 41 No Direktīvas 2001/77 preambulas 14. apsvēruma skaidri izriet, ka starp dažādām minētajā direktīvā tādējādi paredzētajām valsts atbalsta shēmām jau bija atbalsta mehānismi, kuros tāpat kā atbalsta shēmā pamatlietā tiek izmantoti “zaļie sertifikāti”.
- 42 Turklāt arī Direktīvas 2009/28 2. panta otrās daļas k) un l) punktā ir konkrētas atsauces uz valsts atbalsta shēmām, kurās tiek izmantoti “zaļie sertifikāti”.
- 43 Attiecībā uz apstākli, ka ar pamatlietā aplūkoto shēmu tiek atbalstīta drīzāk zaļās elektroenerģijas “ražošana”, nevis tās “izmantošana” vai “patēriņš” šīs direktīvas 2. panta otrās daļas k) punkta un 3. panta 1. punkta izpratnē, jānorāda sekojošais.
- 44 No vienas puses, attiecībā uz to, ka Direktīvas 2009/28 2. panta otrās daļas k) punktā ietvertajā “atbalsta shēmas” definīcijā, kā uzsver iesniedzējtiesa, paredzēti instrumenti, shēmas vai mehānismi, kas veicina zaļās enerģijas “izmantošanu”, vajadzības gadījumā nosakot pienākumu to “izmantot”, ir jāņem vērā, pirmkārt, ka šīs direktīvas 1. pantā par tās priekšmetu un darbības jomu ir noteikts, ka ar šo direktīvu izveido vienotu sistēmu zaļās enerģijas izmantošanas veicināšanai.

- 45 Otrkārt, jānorāda, ka šīs direktīvas 2. panta otrās daļas l) punktā precizēts, kas jāsaprot ar “atjaunojamās enerģijas izmantošanas pienākumu” tās 2. panta otrās daļas k) punkta nozīmē. Šajā ziņā minētās daļas l) punktā ir atsauce uz valsts atbalsta shēmām, kurās ražotājiem pieprasīts “ražot” noteiktu zaļās enerģijas daudzumu vai “enerģijas piegādātājiem pieprasīts piegādē ietvert attiecīgu no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas daudzumu, vai pieprasīts enerģijas patērētājiem izmantot attiecīgu no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas daudzumu”, un tai pat laikā ir skaidri precizēts, ka šajā kategorijā ietilpst arī shēmas, saskaņā ar kurām šādas prasības var izpildīt, izmantojot zaļos sertifikātus.
- 46 Atbalsta shēmai pamatlietā patiešām ir šādas iezīmes, jo tajā elektroenerģijas piegādātājiem un atsevišķiem patērētājiem paredzēts pienākums izmantot zaļos sertifikātus, lai izpildītu to attiecīgos pienākumus elektroenerģijas piedāvājumā ietvert noteiktu zaļās elektroenerģijas daudzumu vai izmantot zaļās elektroenerģijas daudzumu.
- 47 Kas attiecas uz apstākli, no otras puses, ka saistošie valsts mērķi, kuru sasniegšana jāsekmē Direktīvas 2009/28 3. panta 3. punktā paredzētajām atbalsta shēmām, šīs direktīvas 3. panta 1. punktā identificēti kā zaļās enerģijas īpatsvars enerģijas “galapatēriņā”, jānorāda, ka no minētās direktīvas 5. panta 1. un 3. punkta izriet, ka šis patēriņš patiesībā tiek aprēķināts attiecībā pret katrā dalībvalstī “saražotās” zaļās elektroenerģijas daudzumu.
- 48 No šī sprieduma 40.–47. punktā minētajiem apsvērumiem tādējādi izriet, ka tādai sertifikātus izmantojoša zaļās elektroenerģijas ražošanas atbalsta shēmai, par kādu ir pamatlieta, ir nepieciešamas iezīmes, lai tā varētu tikt atzīta par “atbalsta shēmu” Direktīvas 2009/28 2. panta otrās daļas k) punkta un 3. panta 3. punkta izpratnē.
- 49 Otrām kārtām, attiecībā uz iesniedzējtiesas šaubām par to, ka atbalsta shēmā pamatlietā paredzēta sertifikātu piešķiršana vienīgi par šīs valsts teritorijā saražoto zaļo elektroenerģiju, jāatzīst, ka, pieņemot Direktīvu 2009/28, Savienības likumdevējs ir saglabājis iespēju izmantot šādu teritoriālu ierobežojumu.
- 50 Šajā ziņā visupirms no šīs direktīvas preambulas 25. apsvēruma izriet, ka, konstatējies, ka lielākā daļa dalībvalstu piemēro atbalsta shēmas, ar kurām tiek atbalstīta vienīgi to teritorijā saražota zaļā enerģija, minētais likumdevējs norādīja, ka, lai nodrošinātu šo shēmu kā pasākumu, kas domāti atbilstošo valsts vispārējo mērķu sasniegšanai, efektivitāti, ir būtiski, lai dalībvalstis varētu noteikt, vai un cik lielā mērā to valsts atbalsta shēmas attiecas uz citās dalībvalstīs saražoto zaļo enerģiju, un varētu vienoties par to, piemērojot šajā direktīvā noteiktos sadarbības mehānismus.
- 51 Turpinājumā Direktīvas 2009/28 3. panta 3. punktā skaidri noteikts, ka, neskarot LESD 107. un 108. pantu, dalībvalstīm ir tiesības pieņemt lēmumus saskaņā ar šīs direktīvas 5.–11. pantu par to, cik lielā mērā tās atbalsta enerģiju, ko no atjaunojamajiem energoresursiem ražo citās dalībvalstīs.
- 52 Visbeidzot, runājot konkrētāk par valstu shēmām, kurās tiek izmantoti zaļie sertifikāti, jānorāda, ka Savienības likumdevējs ir skaidri parūpējies par to, lai šīs direktīvas preambulas 52. un 56. apsvērumā precizētu, ka šīs direktīvas izpildei dažādās dalībvalstīs izsniegtie izcelsmes apliecinājumi ir jānošķir no zaļajiem sertifikātiem, kas tiek izmantoti valsts atbalsta shēmu ietvaros, un ka tie paši par sevi nedod tiesības gūt labumu no šādām shēmām. Turklāt no šīs pašas direktīvas 2. panta otrās daļas j) punkta un 15. panta 1. un 9. punkta izriet, ka izcelsmes apliecinājumi, kuru vienīgā funkcija ir norādīt galapatērētājam zaļās enerģijas īpatsvaru enerģijas piegādātāja enerģijas piegādes kopumā, dalībvalstīm savstarpēji jāatzīst vienīgi šādā statusā.
- 53 Šādi precizējumi savukārt apstiprina to, ka Savienības likumdevējs nav vēlējis dalībvalstīm, kuras izvēlējušās tādu atbalsta shēmu, kurā tiek izmantoti zaļie sertifikāti, uzlikt pienākumu attiecināt to arī uz citas dalībvalsts teritorijā saražoto zaļo elektroenerģiju.

54 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu jāatbild, ka Direktīvas 2009/28 2. panta otrās daļas k) punkts un 3. panta 3. punkts jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem dalībvalstij tiek ļauts izveidot tādu atbalsta shēmu kā pamatlietā, kurā paredzēta tirgojamu sertifikātu piešķiršana zaļās elektroenerģijas ražotājiem vienīgi par šīs valsts teritorijā saražoto zaļo elektroenerģiju un ar kuru elektroenerģijas piegādātājiem un atsevišķiem lietotājiem ir uzlikts pienākums katru gadu kompetentajai iestādei iesniegt noteiktu skaitu šādu sertifikātu, kas atbilst daļai no to kopējā elektroenerģijas piegāžu vai patēriņa apjoma.

Par otro un trešo jautājumu

55 Ar savu otro un trešo jautājumu, kas aplūkojami kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai LESD 34. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā, kurā paredzēta tirgojamu sertifikātu piešķiršana zaļās elektroenerģijas ražotājiem vienīgi par attiecīgās dalībvalsts teritorijā saražoto zaļo elektroenerģiju un ar kuru elektroenerģijas piegādātājiem un atsevišķiem lietotājiem ir uzlikts pienākums katru gadu kompetentajai iestādei iesniegt noteiktu skaitu šādu sertifikātu, kas atbilst daļai no to kopējā elektroenerģijas piegāžu vai patēriņa apjoma, un pretējā gadījumā tiem jāmaksā īpaša nodeva, ir pasākums ar importa kvantitatīvam ierobežojumam līdzvērtīgu iedarbību. Apstiprinošas atbildes gadījumā šī tiesa vaicā, vai šāds tiesiskais regulējums tomēr nevar tikt pamatots ar tā izvirzīto mērķi sekmēt zaļās elektroenerģijas ražošanu.

Par LESD 34. panta piemērojamību

56 *Energimyndigheten* un Zviedrijas un Vācijas valdības uzskata, ka tiesisko regulējumu pamatlietā raksturojošā teritoriālās piemērojamības ierobežojuma pārbaude no LESD 34. panta viedokļa nav jāveic, jo Direktīva 2009/28 ir saskaņošanas pasākums, kurā skaidri paredzēts, ka dalībvalstīm nav pienākuma savas atbalsta shēmas attiecināt uz citās dalībvalstīs saražoto zaļo elektroenerģiju un ka šāda iespējama attiecināšana šīm valstīm ir vienkārši iespēja, kas šādā gadījumā ir īstenojama vienīgi šajā direktīvā paredzētajā kārtībā.

57 Šajā ziņā jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru – ja kāda joma Savienības līmenī ir pilnībā saskaņota, ikviens valsts pasākums, kas attiecas uz šo jomu, ir jāizvērtē, vadoties no šī saskaņošanas pasākuma noteikumiem, nevis primāro tiesību noteikumiem (skat. it īpaši spriedumu *Radlberger Getränkegesellschaft* un *S. Spitz*, C-309/02, EU:C:2004:799, 53. punkts un tajā minētā judikatūra).

58 Tādējādi šajā gadījumā jānosaka, vai ar Direktīvu 2009/28 ir veikta tāda saskaņošana, kas izslēdz pārbaudi par tāda tiesiskā regulējuma kā pamatlietā saderīgumu ar LESD 34. pantu.

59 Šajā ziņā uzreiz jānorāda, ka, nebūt nevēlēdamies veikt valsts shēmu zaļās enerģijas atbalstam pilnīgu saskaņošanu, Savienības likumdevējs, kā izriet no šīs direktīvas preambulas 25. apsvēruma, balstījies, pirmkārt, uz secinājumu, ka dalībvalstis piemēro dažādas atbalsta shēmas, un, otrkārt, uz principu, ka ir jānodrošina to pareiza darbība, lai tādējādi saglabātu ieguldītāju uzticību un dotu iespēju šīm valstīm izstrādāt efektīvus valsts pasākumus šīs direktīvas uzlikto vispārējo valsts mērķu sasniegšanai.

60 “Atbalsta shēmas” definīcijā šīs direktīvas piemērošanas mērķiem, kāda tā ietverta šīs pašas direktīvas 2. panta otrās daļas k) punktā, uzsvērts atbalsta instrumentu, shēmu vai mehānismu kā būtībā valsts pasākumu raksturs, tai pat laikā vienīgi vispārīgi atsaucoties uz pastāvošajiem valsts pasākumiem, kas domāti no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas izmantošanas sekmēšanai.

61 Direktīvas 2009/28 1. pantā, kurā aprakstīts tās priekšmets, savukārt nav nekādu tālāku norāžu, kas liktu domāt, ka šī direktīva ir domāta dažādu valstu atbalsta shēmu iezīmju saskaņošanai.

- 62 Arī šīs direktīvas 3. panta 3. punkts, kurā būtībā vienīgi tiek atļautas un stimulētas valsts shēmas zaļās enerģijas ražošanas atbalstam, neietver nekādas norādes par šādām iezīmēm, izņemot precizējumu, atbilstoši kuram dalībvalstis ir tiesīgas izlemt saskaņā ar šīs direktīvas 5.–11. pantu, cik lielā mērā tās atbalsta citā dalībvalstī saražoto zaļo enerģiju.
- 63 Aprakstītajā kontekstā nevar uzskatīt, ka, pievēršoties šim valsts atbalsta shēmu teritoriālās piemērojamības aspektam, ar Direktīvu 2009/28 būtu tikusi veikta pilnīga ar tām saistītās jomas saskaņošana šī sprieduma 57. punktā atgādinātās judikatūras izpratnē, kas varētu izslēgt to saderīguma ar LESD 34. pantu pārbaudi (pēc analogijas skat. spriedumu *Radlberger Getränkegesellschaft* un *S. Spitz*, EU:C:2004:799, 54.–57. punkts).
- 64 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, jāveic Līguma noteikumu par preču brīvu apriti interpretācija no otrajā un trešajā jautājumā postulētā aspekta viedokļa.
- Par šķēršļa tirdzniecībai pastāvēšanu
- 65 Preču brīva aprīte starp dalībvalstīm ir Līguma pamatprincips, kas izpaužas LESD 34. pantā noteiktajā aizliegumā (skat. it īpaši spriedumu Komisija/Dānija, C-192/01, EU:C:2003:492, 38. punkts).
- 66 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pasākumu ar importa kvantitatīviem ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību aizliegums attiecas uz visiem valstu pasākumiem, kas var tieši vai netieši, aktuāli vai potenciāli ietekmēt tirdzniecību Kopienā (skat. it īpaši spriedumu *Dassonville*, 8/74, EU:C:1974:82, 5. punkts, un *PreussenElektra*, EU:C:2001:160, 69. punkts).
- 67 Taču ir jāatzīst, ka tiesiskais regulējums pamatlietā var vismaz netieši un potenciāli dažādos veidos likt šķēršļus elektroenerģijas, it īpaši zaļās elektroenerģijas, importam no citām dalībvalstīm.
- 68 No vienas puses, no šī tiesiskā regulējuma izriet, ka piegādātājiem, kā arī atsevišķiem patērētājiem katra gada attiecīgajā datumā ir pienākums nodrošināties ar noteiktu daudzumu elektroenerģijas sertifikātu, lai nodrošinātu tiem uzliktā kvotas izpildes pienākuma izpildi, šīs kvotas lielumam esot atkarīgam no kopējā to piegādātās vai patērētās elektroenerģijas daudzuma.
- 69 Nepastāvot starptautiskajam nolīgumam par to, vienīgi valsts shēmas ietvaros piešķirtie sertifikāti var tikt izmantoti šī pienākuma izpildei. Tādējādi šiem piegādātājiem un patērētājiem vispārīgi ir pienākums to importētās elektroenerģijas dēļ iegādāties šādus sertifikātus, un pretējā gadījumā tiem ir jāmaksā īpašā nodeva.
- 70 Tādējādi šādi pasākumi var likt šķēršļus elektroenerģijas importam no citām dalībvalstīm (pēc analogijas it īpaši skat. spriedumu *Ligur Carni* u.c., C-277/91, C-318/91 un C-319/91, EU:C:1993:927, 36. punkts).
- 71 No otras puses, iesniedzējtiesa gan savā lēmumā, gan savos jautājumos norāda, ka, lai gan ar tiesisko regulējumu pamatlietā izveidotās atbalsta sistēmas ietvaros ražotāji var pārdot savus elektroenerģijas sertifikātus konkurencei atvērtā šai tirdzniecībai domātā tirgū, nekas tomēr šajā tiesiskajā regulējumā šiem ražotājiem neliedz pārdot šos sertifikātus kopā ar to saražoto enerģiju.
- 72 Šādas iespējas pastāvēšana praksē, kā šķiet, var sekmēt iespējamo sarunu uzsākšanu un līgumisko attiecību konkretizāciju, attiecīgā gadījumā – ilgtermiņā, par šādu ražotāju veiktu iekšzemes elektroenerģijas piegādi elektroenerģijas piegādātājiem un patērētājiem, šiem pēdējiem šādā veida vienlaicīgi iegūstot gan elektroenerģiju, gan zaļos sertifikātus, kas tiem nepieciešami viņiem uzliktā kvotas izpildes pienākuma izpildei.

- 73 No tā izriet vienlīdz, ka sekas atbalsta shēmai pamatlietā, vismaz potenciāli, ir elektroenerģijas no citām dalībvalstīm importa bremsēšana (šajā ziņā skat. spriedumu Komisija/Īrija, 249/81, EU:C:1982:402, 27.–29. punkts).
- 74 Šādā kontekstā it īpaši jāatgādina, ka tas, ka kāda dalībvalsts neveic pietiekamus pasākumus, lai novērstu preču brīvas aprites šķēršļus, kas radušies saimnieciskās darbības veicēju darbības dēļ, bet kurus iespējamus padarījis tās noteiktais tiesiskais regulējums, var kavēt Kopienas iekšējo tirdzniecību tieši tāpat kā aktīva rīcība (šajā ziņā skat. spriedumu Komisija/Francija, C-265/95, EU:C:1997:595, 31. punkts, un *Schmidberger*, C-112/00, EU:C:2003:333, 58. punkts).
- 75 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, jāatzīst, ka tāds tiesiskais regulējums kā pamatlietā var būt šķērslis elektroenerģijas, it īpaši zaļās elektroenerģijas, importam no citām dalībvalstīm un tādējādi tas ir pasākums ar importa kvantitatīviem ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību, kas principā nav saderīgs ar Savienības tiesībās noteiktajiem pienākumiem, kas izriet no LESD 34. panta, izņemot gadījumu, ja šo tiesisko regulējumu var objektīvi pamatot (šajā ziņā skat. it īpaši spriedumu Komisija/Austrija, C-320/03, EU:C:2005:684, 69. punkts).

Par iespējamo pamatojumu

- 76 Kā izriet no pastāvīgās judikatūras, tādu valsts tiesisko regulējumu vai praksi, kas ir pasākums ar kvantitatīviem ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību, var pamatot ar kādu no LESD 36. pantā uzskaitītajiem vispārējo interešu apsvērumiem vai ar obligātām prasībām. Abos gadījumos valsts pasākumam atbilstoši samērīguma principam ir jābūt pienācīgam, lai nodrošinātu izvirzītā mērķa sasniegšanu, un tas nedrīkst pārsniegt šī mērķa sasniegšanai nepieciešamo (skat. it īpaši spriedumu Komisija/Austrija, C-524/07, EU:C:2008:717, 54. punkts un tajā minētā judikatūra).

– Par mērķi sekmēt atjaunojamo enerģijas avotu izmantošanu

- 77 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru valsts pasākumi, kas var radīt šķērslis tirdzniecībai Kopienā, var tikt pamatoti tostarp ar obligātām prasībām, kas saistītas ar vides aizsardzību (šajā ziņā skat. spriedumu Komisija/Austrija, EU:C:2008:717, 57. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 78 Šajā ziņā jāatgādina, ka atjaunojamo enerģijas avotu izmantošana elektroenerģijas ražošanai, ko cenšas sekmēt ar tādu tiesisko regulējumu kā pamatlietā, ir noderīga vides aizsardzībai, ciktāl tā sekmē siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas – kas ir viens no galvenajiem klimata izmaiņu iemesliem un kas ir viens no galvenajiem klimata izmaiņu cēloņiem, ko Eiropas Savienība un tās dalībvalstis ir apņēmušās apkarot, – samazināšanu (šajā ziņā skat. spriedumu *PreussenElektra*, EU:C:2001:160, 73. punkts).
- 79 Līdz ar to šīs izmantošanas palielinājums, kā tostarp skaidri teikts Direktīvas 2009/28 preambulas 1. apsvērumā, ieņem būtisku vietu to pasākumu kopumā, kuri jāveic, lai samazinātu šīs emisijas un izpildītu Kioto protokola prasības, kas pievienots Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējai konvencijai par klimata pārmaiņām, kā arī lai īstenotu citas Kopienas un starptautiskās saistības siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas samazināšanai arī pēc 2012. gada.
- 80 Kā Tiesa jau norādījusi, šāds palielinājums arī vērsts uz cilvēku un dzīvnieku veselības un dzīvības aizsardzības, kā arī uz augu aizsardzības apsvērumiem, kas ir LESD 36. pantā uzskaitītie vispārējo interešu iemesli (šajā ziņā skat. spriedumu *PreussenElektra*, EU:C:2001:160, 75. punkts).
- 81 Turklāt no LESD 194. panta 1. punkta c) apakšpunkta izriet, ka neizsikstošu enerģijas veidu attīstība ir viens no mērķiem, kam jābūt pamatā Savienības politikai enerģētikas jomā.

82 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, jāatzīst, ka mērķis sekmēt atjaunojamo enerģijas avotu izmantošanu elektroenerģijas ražošanai, kāds ir tiesiskajam regulējumam pamatlietā, principā var pamatot iespējamus preču brīvas aprites šķēršļus.

– Par samērīgumu

83 Kā atgādināts šī sprieduma 76. punktā, lai šis valsts tiesiskais regulējums varētu tikt uzskatīts par pamatotu, tomēr ir nepieciešams, lai tas atbilst no samērīguma principa izrietošām prasībām, proti, tam jābūt atbilstošam tā izvirzītā likumīgā mērķa sasniegšanai un tā paveikšanai.

84 Ievadam un atbildot uz dažiem jautājumiem, ko iesniedzējtiesa izvirzījusi šajā ziņā, vēlreiz jāpārbauda, ņemot vērā attiecīgo Savienības tiesību attīstību, zināmas elektroenerģijas tirgus īpatnības, kuras Tiesa ņēma vērā saistībā ar samērīguma pārbaudi spriedumā *PreussenElektra* (EU:C:2001:160).

85 It īpaši, kā norādījis ģenerālvokāts savu secinājumu 83.–86. punktā, Tiesas secinājums minētā sprieduma 78. punktā, ka tobrīd spēkā esošā Eiropas Parlamenta un Padomes 1996. gada 19. decembra Direktīva 96/92/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu (OV 1997, L 27, 20. lpp.) ir tikai viens elektroenerģijas tirgus liberalizācijas posms un saglabā dažus šķēršļus tirdzniecībā ar elektroenerģiju starp dalībvalstīm, vairs nav aktuāls.

86 Jāatgādina, ka pēc tam Savienībā tika pieņemti dažādi dokumenti, kuru mērķis bija pakāpeniski novērst šos šķēršļus, lai izveidotu pilnībā funkcionējošu elektroenerģijas iekšējo tirgu, kurā tiktu palielināta elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecība Savienībā un kura visi piegādātāji varētu piegādāt savu produkciju un patērētāji brīvi izvēlēties savu piegādātāju. Tā tas ir it īpaši secīgo Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/54 un 2009. gada 13. jūlija Direktīvas 2009/72/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/54 atcelšanu (OV L 211, 55. lpp.) gadījumā un secīgo Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 26. jūnija Regulas (EK) Nr. 1228/2003 par nosacījumiem attiecībā uz pieeju tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā (OV L 176, 1. lpp.) un 2009. gada 13. jūlija Regulas (EK) Nr. 714/2009 par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā un par Regulas (EK) Nr. 1228/2003 atcelšanu (OV L 211, 15. lpp.) gadījumā.

87 Savukārt Tiesas secinājums sprieduma *PreussenElektra* (EU:C:2001:160) 79. punktā, ka elektroenerģijas iedaba ir tāda, ka pēc tam, kad tā ielaista pārvades vai sadales tīklā, ir grūti noteikt tās izcelsmi un, konkrēti, enerģijas avotu, no kura tā ir saražota, joprojām ir neapstrīdams.

88 Apstākļi, ka secīgajās Direktīvās 2001/77 un 2009/88 ir paredzēts, ka zaļās elektroenerģijas izcelsme var tikt apliecināta ar izcelsmes apliecinājumiem, nevar likt apšaubīt šo secinājumu.

89 Pirmkārt, kā jau norādīts šī sprieduma 52. punktā, šo izcelsmes apliecinājumu vienīgā funkcija ir norādīt galapatērētājam zaļās enerģijas īpatsvaru enerģijas piegādātāja enerģijas piegādes kopumā.

90 Otrkārt, jāatzīst, ka, ņemot vērā pārvades vai sadales tīklā atrodošās elektroenerģijas aizvietojamību, šie apliecinājumi neļauj apliecināt, ka noteikts šo tīklu piegādātās elektroenerģijas daudzums ir tieši tas, kas nāk no atjaunojamiem enerģijas avotiem, attiecībā uz kuriem šie apliecinājumi tikuši izsniegti, un tādējādi elektroenerģijas kā zaļās elektroenerģijas sistematiska identificēšana sadales un patēriņa stadijā ir praksē grūti īstenojama.

91 Ievērojot šos ievadapsvērumus, pirmām kārtām, jāaplūko viens no tiesiskā regulējuma pamatlietā aspektiem, kuru savos jautājumos uzsvērusi iesniedzējtiesa un atbilstoši kuram *Ålands Vindkraft* saņēma atteikumu, proti, tas, ka saskaņā ar šo tiesisko regulējumu elektroenerģijas sertifikāti tiek piešķirti vienīgi par valsts teritorijā saražoto zaļo elektroenerģiju.

- 92 Šajā ziņā jāatzīst, ka pašreizējā Savienības tiesību attīstības stadijā šāds teritoriāls ierobežojums pats par sevi var tikt uzskatīts par nepieciešamu likumīga mērķa sasniegšanai šajā gadījumā, proti, sekmēt atjaunojamo enerģijas avotu izmantošanu elektroenerģijas ražošanā.
- 93 Ir tiesa, kā it īpaši apgalvo *Ålands Vindkraft*, ka mērķis aizsargāt vidi, kas ir zaļās elektroenerģijas ražošanas un patēriņa pieauguma pamatā, proti, it īpaši sekmēt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas samazināšanu, tāpat kā tam atbilstošie mērķi – cilvēku un dzīvnieku veselības un dzīvības aizsardzība, kā arī augu aizsardzība – *a priori* šķiet tādi, ko Savienībā var mēģināt sasniegt neatkarīgi no tā, vai šo pieaugumu izraisa iekārtas, kas atrodas vienas vai otras dalībvalsts teritorijā.
- 94 Tomēr it īpaši tāpēc, ka Savienības tiesībās nav veikta zaļās elektroenerģijas valsts atbalsta shēmu saskaņošana, principā dalībvalstīm ir atļauts attiecināt šādas shēmas uz vienīgi to teritorijā notiekošo zaļās elektroenerģijas ražošanu.
- 95 Pirmkārt, apstākļi, ka valsts atbalsta shēma ir izveidota tādā veidā, lai tieši atbalstītu zaļās elektroenerģijas ražošanu, nevis vienīgi tās patēriņu, var tikt tostarp izskaidrots ar to, ka elektroenerģijas zaļais raksturs ir saistīts vienīgi ar tās ražošanas veidu un ka tādējādi ar gāzes emisiju samazināšanu saistītos vides mērķus var efektīvi īstenot galvenokārt ražošanas stadijā.
- 96 Savukārt, kā norādīts šī sprieduma 87. un 90. punktā, pēc tam, kad elektroenerģija ielaista pārvades vai sadales tīklā, ir grūti noteikt tās konkrētu izcelsmi, tādēļ elektroenerģijas kā zaļās elektroenerģijas sistemātiska identificēšana patēriņa stadijā ir praksē grūti īstenojama.
- 97 Turklāt jāatgādina, kā izriet it īpaši no Direktīvas 2009/28 preambulas 1. un 25. apsvēruma, 3. panta 1. punkta un 5. panta 1. un 3. punkta un kā izklāstīts, aplūkojot pirmo jautājumu, lai nodrošinātu Savienības starptautisko saistību izpildi, Savienības likumdevējs dažādām dalībvalstīm ir izvirzījis saistošus valsts mērķus, kas formulēti kā zaļās elektroenerģijas ražošanas kvotas.
- 98 Otrkārt, attiecībā uz to, ka atbalsta shēma pamatlietā ir izveidota tā, lai no tās labumu gūtu vienīgi valsts teritorijā notiekošā zaļās elektroenerģijas ražošana, jānorāda, kā minējis Savienības likumdevējs Direktīvas 2009/28 preambulas 15. apsvērumā, ka dalībvalstu sākotnējie apstākļi, atjaunojamo energoresursu potenciāls un enerģijas bilance ir atšķirīgi, kas šim likumdevējam lika uzskatīt, ka, ņemot vērā šīs atšķirības, taisnīgi un piemēroti jāsadala starp dalībvalstīm pūliņi, kas jāiegulda šo Savienības starptautisko saistību izpildē.
- 99 Turklāt, kā šis likumdevējs arī norādījis minētās direktīvas preambulas 25. apsvērumā, lai nodrošinātu valsts atbalsta shēmu pareizu darbību, ir būtiski, lai dalībvalstis varētu kontrolēt savu valsts atbalsta shēmu ietekmi un izmaksas atbilstīgi savam atšķirīgajam potenciālam, tai pat laikā saglabājot ieguldītāju uzticību.
- 100 Turklāt jāatgādina, ka, saglabājot esošo atbalsta shēmu valsts un principā teritoriāli ierobežoto raksturu, Savienības likumdevējs tomēr ir paredzējis arī dažādus mehānismus, kas domāti, lai ļautu dalībvalstīm cik iespējams sadarboties, lai sasniegtu saistošos mērķus, kas tām uzlikti ar šo direktīvu. Viens no šiem mehānismiem ir šīs pašas direktīvas 11. pantā paredzētā iespēja izveidot kopīgas atbalsta shēmas.
- 101 Kā norādīts šī sprieduma 22. punktā, šo iespēju izmantojušas, piemēram, Zviedrijas Karaliste un Norvēģijas Karaliste, kurās abās ir atbalsta shēmas, kurās tiek izmantoti zaļie sertifikāti, un kuras ir veikušas šo shēmu integrēšanu.
- 102 Attiecībā uz *Ålands Vindkraft* minēto apstākli, ka norādes atklāj, ka Zviedrijas Karalistei šobrīd ir tāda zaļās elektroenerģijas saražošanas spēja, kas tai ļauj sasniegt direktīvas uzliktos valsts mērķus, jāatzīst, ka, pat ja tas tā būtu, tas nevar būt pamats secināt, ka atbalsta shēmu pamatlietā raksturojošais teritoriālais ierobežojums vairs nav nepieciešams.

- 103 Šajā ziņā tikai jāatgādina, ka tāda zaļās enerģijas atbalsta shēma, kuras ražošanas izmaksas, kā it īpaši atgādinājusi Zviedrijas valdība un Komisija, joprojām šķiet samērā augstas salīdzinājumā ar tādas elektroenerģijas, kas saražota no neatjaunojamajiem enerģijas avotiem, ražošanas izmaksām, būtībā ir vērsta uz ieguldījumu jaunās iekārtās sekmēšanu, raugoties no ilgtermiņa skatu punkta, sniedzot ražotājiem zināmas garantijas attiecībā uz to zaļās elektroenerģijas noietu nākotnē. Tādējādi šādas shēmas efektivitāte pēc definīcijas prasa zināmu pastāvību, kas būtu tostarp piemērota, lai nodrošinātu ieguldītāju, kas izvēlējušies šo ceļu, tiesisko palāvību un šo iekārtu izmantošanas turpināšanu.
- 104 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, nešķiet, ka tāpēc vien, ka Zviedrijas Karaliste ir attiecinājusi tādu atbalsta shēmu kā pamatlietā, kurā tiek izmantoti zaļie sertifikāti, vienīgi uz valsts teritorijā saražoto elektroenerģiju, tā būtu pārkāpusi samērīguma principu. Pašreizējā Savienības tiesību attīstības stadijā šī dalībvalsts varēja likumīgi uzskatīt, ka šāds teritoriālais ierobežojums nepārsniedz to, kas nepieciešams, lai sasniegtu gan valsts sistēmas, gan Direktīvas 2009/28 – kuras ietvaros tā ir izveidota – mērķi panākt zaļās elektroenerģijas ražošanas un netieši – patēriņa pieaugumu Savienībā.
- 105 Tomēr ir jāpārbauda, otrām kārtām, vai citas tiesiskā regulējuma pamatlietā iezīmes, uz kurām norāda iesniedzējtiesa, tās aplūkojot kopā ar tikko apskatīto teritoriālo ierobežojumu, ļauj secināt, ka, aplūkots kopumā, šis tiesiskais regulējums atbilst no samērīguma principa izrietošajām prasībām.
- 106 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka no lēmuma par prejudiciālo jautājumu uzdošanu izriet, ka šo tiesisko regulējumu raksturo tostarp elektroenerģijas piegādātājiem un atsevišķiem lietotājiem uzliktais pienākums katru gadu iegūt un kompetentajai iestādei iesniegt noteiktu skaitu elektroenerģijas sertifikātu, kas atbilst daļai no to elektroenerģijas piegāžu vai patēriņa apjoma, pretējā gadījumā tiem jāmaksā īpaša nodeva.
- 107 No minētajā lēmumā ietvertā apraksta izriet arī, pirmkārt, ka ieinteresētās personas var iegādāties ražotāju tirgotus elektroenerģijas sertifikātus īpašā brīvas konkurences tirgū, kurā cenu nosaka piedāvājuma un pieprasījuma mijiedarbība, un, otrkārt, ka minētajā tiesiskajā regulējumā nav ne prasīts, ne izslēgts, ka elektroenerģija un sertifikāti tiek iegūti kopīgi no tā paša ražotāja.
- 108 Tādējādi no tiesiskā regulējuma pamatlietā izriet, ka, ja Zviedrijā tiek importēta zaļā elektroenerģija, ko *Ålands Vindkraft* saražojusi Somijā, tās tirdzniecībai un patēriņam parasti nepieciešams, lai attiecīgie piegādātāji un patērētāji, tostarp šajā gadījumā *Ålands Vindkraft* savā potenciālā piegādātāja statusā, iegādātos elektroenerģijas sertifikātus atkarībā no šādi importētā elektroenerģijas daudzuma.
- 109 Attiecībā uz šiem dažādajiem aspektiem jānorāda, pirmkārt, ka valsts atbalsta shēma, kurā tāpat ka pamatlietā tiek izmantoti zaļie sertifikāti, ir domāta tostarp, lai nodrošinātu, ka ar zaļās elektroenerģijas ražošanu saistītas papildu izmaksas sedz tieši tirgus, proti, elektroenerģijas piegādātāji un lietotāji, kuriem uzlikts kvotas izpildes pienākums, un galu galā – patērētāji.
- 110 Izdarīdama šādu izvēli, dalībvalsts nepārsniedz robežas savai novērtējuma brīvībai, kas tai saglabājusies attiecībā uz izvirzītā likumīgā mērķa – palielināt zaļās elektroenerģijas ražošanu – sasniegšanu.
- 111 Otrkārt, jānorāda, ka atšķirībā, piemēram, no atbalsta ieguldījumiem, šāda veida shēma ir domāta, lai atbalstītu zaļās elektroenerģijas ražošanas iekārtu izmantošanu pēc tam, kad tās ir sākušas darboties. Šajā ziņā kvotas izpildes pienākums ir domāts tostarp tāpēc, lai nodrošinātu zaļās elektroenerģijas ražotājiem pieprasījumu pēc tiem piešķirtajiem sertifikātiem un tādā veidā sekmētu to ražotās zaļās enerģijas, kuru tie saražo par cenu, kas ir augstāka par klasiskās enerģijas tirgus cenu, noietu.
- 112 Šādas shēmas stimulējošā ietekme uz elektroenerģijas ražotājiem kopumā, tostarp it īpaši tiem, kuri ir ražotāji, no vienas puses, un patērētāji, no otras puses, lai tiem liktu palielināt zaļās elektroenerģijas ražošanu, tādējādi nešķiet apšaubāma, un tādējādi apšaubāma nav arī tās piemērotība šajā gadījumā izvirzītā likumīgā mērķa sasniegšanai.

- 113 Tomēr jānorāda, treškārt, ka šādas shēmas pienācīga darbība būtībā prasa, lai pastāvētu tādi tirgus mehānismi, kuri saimnieciskās darbības subjektiem, kuriem ir uzlikts kvotas izpildes pienākums un kuriem vēl nav šī pienākuma izpildei prasīto sertifikātu, ļautu šādus sertifikātus iegādāties efektīvi un ar taisnīgiem nosacījumiem.
- 114 Tādējādi ir svarīgi, lai tiktu paredzēti mehānismi, kuri nodrošina, ka tiek izveidots patiens sertifikātu tirgus, kurā sertifikātu piedāvājums atbilstu pieprasījumam un tiktos uz līdzsvaru, un tādējādi ieinteresētie piegādātāji un lietotāji patiešām varētu šos sertifikātus iegādāties ar taisnīgiem nosacījumiem.
- 115 Atbilstoši iesniedzējtiesas konstatējumiem attiecīgajā dalībvalstī zaļie sertifikāti patiešām tiek pārdoti brīvas konkurences tirgū un to cenu nosaka piedāvājuma un pieprasījuma mijiedarbība.
- 116 Attiecībā uz apstākli, ka tiesiskajā regulējumā pamatlietā ir paredzēts, ka piegādātājiem un ražotājiem, kas neievēro tiem uzlikto kvotas izpildes pienākumu, ir jāmaksā īpaša nodeva, jānorāda sekojošais. Lai gan šādas nodevas noteikšana, protams, var tikt uzskatīta par nepieciešamu, lai stimulētu, pirmkārt, ražotājus palielināt zaļās elektroenerģijas ražošanu un, otrkārt, saimnieciskās darbības veicējus, kuriem uzlikts kvotas izpildes pienākums, faktiski iegādāties prasītos sertifikātus, tomēr nepieciešams arī, lai šīs nodevas noteikšanas kārtība un apmērs nepārsniegtu šādiem stimulēšanas mērķiem nepieciešamo, it īpaši izvairoties no attiecīgo saimnieciskās darbības veicēju sodīšanas veidā, kas būtu pārmērīgs.
- 117 Ceturtkārt, jāatgādina, ka iesniedzējtiesa uzsver, ka tiesiskais regulējums pamatlietā neizslēdz kvotas izpildes pienākumam pakļauto piegādātāju un lietotāju iespēju no iekšzemes zaļās elektroenerģijas ražotājiem vienlaicīgi iegādāties elektroenerģiju un elektroenerģijas sertifikātus. *Ålands Vindkraft* apgalvo, ka šī iemesla dēļ iekšzemes zaļās elektroenerģijas ražotāji var, sasaistot elektroenerģijas sertifikātu un elektroenerģijas nodošanu, sekmēt šīs pēdējās noietu.
- 118 Šajā ziņā jānorāda, ka tiktāl, ciktāl pastāv šī sprieduma 113. un 114. punktā minētajām prasībām atbilstošs zaļo sertifikātu tirgus, kurā saimnieciskās darbības veicēji, kas importē elektroenerģiju no citām dalībvalstīm, var efektīvi un ar taisnīgiem nosacījumiem iegādāties sertifikātus, tas, ka valsts tiesiskais regulējums pamatlietā citādi neaizliedz zaļās elektroenerģijas ražotājiem pārdot kvotas izpildes pienākumam pakļautajiem saimnieciskās darbības veicējiem vienlaicīgi elektroenerģiju un sertifikātus, nenozīmē, ka šis tiesiskais regulējums pārsniegtu mērķa palielināt zaļās elektroenerģijas ražošanu sasniegšanai nepieciešamo. Šķiet, ka tas, ka šāda iespēja pastāv, var būt papildu stimulēšana ražotājiem palielināt to zaļās elektroenerģijas ražošanu.
- 119 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz otro un trešo jautājumu jāatbild, ka LESD 34. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā, kurā paredzēta tirgojamu sertifikātu piešķiršana zaļās elektroenerģijas ražotājiem vienīgi par attiecīgās dalībvalsts teritorijā saražoto zaļo elektroenerģiju un ar kuru elektroenerģijas piegādātājiem un atsevišķiem lietotājiem ir uzlikts pienākums katru gadu kompetentajai iestādei iesniegt noteiktu skaitu šādu sertifikātu, kas atbilst daļai no to kopējā elektroenerģijas piegāžu vai patēriņa apjoma, un pretējā gadījumā tiem jāmaksā īpaša nodeva.

Par ceturto jautājumu

- 120 Ar savu ceturto jautājumu, to aplūkojot no lēmumā par prejudiciālo jautājumu uzdošanu ietvertā pamatojuma viedokļa, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai, pieņemot, ka LESD 34. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā, ciktāl tajā paredzētie atbalsta pasākumi ir attiecināti uz zaļās elektroenerģijas ražošanu vienīgi attiecīgās dalībvalsts teritorijā, Savienības tiesības un it īpaši tajās nostiprinātais tiesiskās noteiktības princips tomēr aizliedz to, ka šāds teritoriālās piemērojamības ierobežojums skaidri neizriet no šī tiesiskā regulējuma normām.

- 121 Šajā ziņā jāatgādina, ka minētā tiesa uzskata, ka saskaņā ar tiesisko regulējumu pamatlietā zaļās elektroenerģijas ražošanas iekārtas, kas atrodas ārpus Zviedrijas teritorijas, nedod tiesības uz elektroenerģijas sertifikātu shēmu. Tā norāda, ka, lai gan šis ierobežojums skaidri neizriet no šī tiesiskā regulējuma teksta, tas ir jāinterpretē šādi, it īpaši, ņemot vērā tā sagatavojošos dokumentus.
- 122 Komisija šajā ziņā apgalvo, ka šis ierobežojums skaidri izriet no 2011. gada likuma 1. nodaļā ietilpstošā 5. panta formulējuma, tādēļ Tiesai uz šo jautājumu neesot jāatbild.
- 123 Tomēr jānorāda, ka jautājums par to, cik lielā mērā iespējamais tiesiskā regulējuma pamatlietā teritoriālās piemērojamības ierobežojums izriet no šī tiesiskā regulējuma teksta, ir tā interpretācijas jautājums un tādējādi ir tikai valsts tiesu kompetencē (šajā ziņā skat, it īpaši spriedumu *ČEZ*, C-115/08, EU:C:2009:660, 57. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 124 Attiecībā uz iesniedzējtiesas uzdoto jautājumu uzreiz jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas sniegto atbildi uz pirmo jautājumu atbalsta shēma pamatlietā ir atbalsta shēma Direktīvas 2009/28 2. panta otrās daļas k) punkta un 3. panta 3. punkta izpratnē, kuras mērķis, kā tas izriet no šīs pēdējās tiesību normas, ir veicināt to, lai Zviedrijas Karaliste sasniegt saistošos mērķus, kas tai uzlikti ar šo direktīvu, attiecībā uz zaļās elektroenerģijas ražošanu tās teritorijā.
- 125 No pastāvīgās judikatūras izriet, ka tad, kad dalībvalstis nosaka pasākumus Savienības tiesību īstenošanai, tām ir pienākums ievērot vispārējos šo tiesību principus, starp kuriem ir tostarp tiesiskās noteiktības princips (šajā ziņā it īpaši skat. spriedumu *Plantanol*, C-201/08, EU:C:2009:539, 43. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī spriedumu *IBV & Cie*, C-195/12, EU:C:2013:598, 49. punkts).
- 126 Iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā atbilst šim principam, jo Tiesas, kas izskata lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, kompetencē ir tikai sniegt šai tiesai visu attiecīgo Savienības tiesību normu interpretāciju, kas var ļaut tai novērtēt šo atbilstību (šajā ziņā it īpaši skat. spriedumu *Plantanol*, EU:C:2009:539, 45. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 127 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru tiesiskās noteiktības princips paredz, pirmkārt, ka tiesību normām ir jābūt skaidrām un precīzām un, otrkārt, ka attiecīgajām personām ir jābūt iespējai paredzēt to piemērošanu (šajā ziņā it īpaši skat. spriedumu *Plantanol*, EU:C:2009:539, 46. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 128 Konkrēti šis princips prasa, lai Savienības tiesiskais regulējums ļautu ieinteresētajām personām precīzi zināt tajā noteikto saistību apjomu un lai šīs personas nepārprotami zinātu savas tiesības un pienākumus un spētu atbilstoši rīkoties (skat. it īpaši spriedumu *ArcelorMittal Luxembourg/Komisija un Komisija/ArcelorMittal Luxembourg u.c.*, C-201/09 P un C-216/09 P, EU:C:2011:190, 68. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 129 Attiecībā uz pamatlietā aplūkoto tiesiskajā regulējumā paredzētās atbalsta shēmas teritoriālo piemērojamību iesniedzējtiesa, lai noteiktu, vai tā atbilst tiesiskās noteiktības principa prasībām, var ņemt vērā visus apstākļus, kas izriet no šī tiesiskā regulējumā formulējuma, mērķa un struktūras (pēc analogijas skat. spriedumu *Mitsui & Co. Deutschland*, C-256/07, EU:C:2009:167, 32. punkts).
- 130 Tāpat šī tiesa var ņemt vērā apstākli, ka šis valsts tiesiskais regulējums iekļaujas Direktīvas 2009/28 īstenošanas kontekstā, uz kuru turklāt ir skaidra atsauce 2011. gada likuma sagatavojošos dokumentos, it īpaši, ciktāl, kā izriet no pirmajam jautājumam veltītās Tiesas pārbaudes, šajā direktīvā dalībvalstīm skaidri atļauts paredzēt līdzīgas teritoriāli ierobežotas atbalsta shēmas, galvenokārt, lai dalībvalstīm ļautu sasniegt tām ar šo direktīvu uzliktos saistošos mērķus attiecībā uz zaļās enerģijas ražošanu to teritorijā.

- 131 Ņemot vērā iepriekš minētos faktorus un neskarot galīgo vērtējumu, kas ir vienīgi valsts tiesas kompetencē, nešķiet, ka ar tiesisko regulējumu pamatlietā tiktu pārkāpts tiesiskās noteiktības princips.
- 132 Ievērojot visus iepriekš minētos apsvērumus, uz ceturto jautājumu jāatbild, ka valsts tiesai, ņemot vērā visus atbilstošos faktorus, starp kuriem var būt tostarp Savienības tiesību normatīvais konteksts, kurā iekļaujas tiesiskais regulējums pamatlietā, jāpārbauda, vai, to aplūkojot no tā teritoriālas piemērojamības viedokļa, šis tiesiskais regulējums atbilst no tiesiskās noteiktības principa izrietošajām prasībām.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 133 Attiecībā uz pamatlīetas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) **Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīvas 2009/28/EK par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu un ar ko groza un sekojoši atceļ Direktīvas 2001/77/EK un 2003/30/EK 2. panta otrās daļas k) punkts un 3. panta 3. punkts jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem dalībvalstij tiek ļauts izveidot tādu atbalsta shēmu kā pamatlietā, kurā paredzēta tirgojamu sertifikātu piešķiršana elektroenerģijas no atjaunojamajiem energoresursiem ražotājiem vienīgi par šīs valsts teritorijā no šiem resursiem saražoto elektroenerģiju un ar kuru elektroenerģijas piegādātājiem un atsevišķiem lietotājiem ir uzlikts pienākums katru gadu kompetentajai iestādei iesniegt noteiktu skaitu šādu sertifikātu, kas atbilst daļai no to kopējā elektroenerģijas piegāžu vai patēriņa apjoma;**
- 2) **LESD 34. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā, kurā paredzēta tirgojamu sertifikātu piešķiršana elektroenerģijas no atjaunojamajiem energoresursiem ražotājiem vienīgi par attiecīgās dalībvalsts teritorijā no šiem resursiem saražoto elektroenerģiju un ar kuru elektroenerģijas piegādātājiem un atsevišķiem lietotājiem ir uzlikts pienākums katru gadu kompetentajai iestādei iesniegt noteiktu skaitu šādu sertifikātu, kas atbilst daļai no to kopējā elektroenerģijas piegāžu vai patēriņa apjoma, un pretējā gadījumā tiem jāmaksā īpaša nodeva;**
- 3) **valsts tiesai, ņemot vērā visus atbilstošos faktorus, starp kuriem var būt tostarp Savienības tiesību normatīvais konteksts, kurā iekļaujas tiesiskais regulējums pamatlietā, jāpārbauda, vai, to aplūkojot no tā teritoriālās piemērojamības viedokļa, šis tiesiskais regulējums atbilst no tiesiskās noteiktības principa izrietošajām prasībām.**

[Paraksti]